

VOORLEZEN THUIS EN OP SCHOOL

Een brochure voor ouders
en ouderwerkingen

INHOUD

INLEIDING

1. WAAROM THUIS VOORLEZEN?

A. ONDERZOEK: NOOD AAN VERSTERKEN VAN TAAL- EN LEESVAARDIGHEID VAN KINDEREN

I. WAAROM (VOOR)LEZEN THUIS BELANGRIJK IS

II. VOORLEZEN IN EEN MEERTALIGE OMGEVING

B. WAT LEERT JE KIND TIJDENS VOORLEZEN?

I. VOORLEZEN STIMULEERT DE EMOTIONELE EN SOCIALE ONTWIKKELING

II. VOORLEZEN STIMULEERT DE TAALONTWIKKELING EN GELETTERDHEID

III. VOORLEZEN BLIJFT BELANGRIJK VOOR KINDEREN DIE AL ZELF KUNNEN LEZEN

C. VOORLEZEN VERSTERKT DE BAND MET JE KIND

I. SAMEN ZIJN, SAMEN DOEN

II. 'OP VERHAAL KOMEN'

III. VOORLEZEN IS BESMETTELIJK

IV. VOORLEZEN IS VOORAL LEUK

2. AAN DE SLAG!

A. SLUIT JE AAN BIJ DE LEESACTIVITEITEN VAN DE SCHOOL

B. (N)IETS VOOR JOU?

I. IEDEREEN IS VERTELLER OP ZIJN/HAAR MANIER

C. ZOEK JE BOEKJE

I. WAT ZIJN GESCHIKTE (VOORLEES)BOEKEN?

- BOEKENZOEKER
- VIJFVINGERTEST
- RIJKE TEKSTEN

II. VOORLEZEN IN DE THUISTAAL

III. VOORLEZEN VOOR KINDEREN DIE NIET GEMAKKELIJK LEZEN

IV. EEN SCHAT AAN LEESPLEZIER BINNEN HANDBEREIK

V. HAAL GRATIS EEN BEKENDE VOORLEZER IN HUIS

3. ROL VAN OUDERWERKINGEN BIJ (VOOR)LEZEN OP SCHOOL

A. OUDERS BETREKKEN BIJ LEESBELEID OP SCHOOL

I. KEN JE OUDERS

II. WAT MAG JE (NIET)VERWACHTEN

III. OMGAAN MET VERSCHILLEN

IV. OEFENKANSEN NEDERLANDS VOOR OUDERS

B. LEESBEVORDERING EN OUDERBETROKKENHEID

4. GOEDE PRAKTIJKVOORBEELDEN

5. MEER OVER (VOOR)LEZEN

Voorlezen staat al lange tijd met stip op de agenda van de VCOV. Zo organiseren we samen met KOOGO en GO!ouders al meer dan 10 jaar 'de Grote Voorleesdag voor Ouders', hét voorleesfeest voor (groot)ouders op school. Om ouders thuis te inspireren bij het voorlezen ontwikkelden we samen de Leesfiches 'Ouders voor lezen'. Met 'Lezen in Actie' zetten we scholen aan tot het ontwikkelen van een leesbeleid waarin ouders maximaal betrokken worden. Het VCOV-webinar '(voor)lezen' blijft al jarenlang een publiekstrekker.

Maar het werk is niet af, integendeel. De dalende resultaten voor begrijpend lezen in internationale peilingen, maatschappelijke ontwikkelingen zoals een toename van anderstalige leerlingen, de impact van digitalisering, sociale media en Artificiële Intelligentie op de leescultuur, vragen meer dan ooit aandacht voor lezen.

Zien lezen, doet lezen! Ouders ondersteunen bij het voorlezen thuis en op school draagt bij tot de leer- en ontwikkelingskansen van kinderen. En er is meer. Samen in boekjes kijken en verhalen vertellen versterkt de band tussen ouder en kind, en samen op school voorlezen versterkt de band tussen ouders en school. Een win-win toch?!

Ben je overtuigd van de voordelen van voorlezen, maar vind je het niet altijd gemakkelijk om dit thuis te organiseren? Deze brochure biedt heel wat concrete tips om aan de slag te gaan.

Ouderwerkingen kunnen de school ondersteunen bij het ontwikkelen en uitvoeren van een leesbeleid waarin ouders maximaal betrokken worden. We tonen de weg om tegelijk in te zetten op ouderbetrokkenheid én leesbevordering.

We wensen je veel (voor) leesplezier!

Het VCOV-team
september 2025

WAAROM THUIS VOORLEZEN?

9% van de leerlingen heeft ouders die nooit of bijna nooit boeken voorgelezen hebben voor het eerste leerjaar.

Meer dan 70% van de ouders doet slechts 'soms, bijna nooit of nooit activiteiten rond geletterdheid voor de instap naar school'.

27% van de ouders leest zelf niet graag, 77% van de Vlaamse ouders wil meer tijd voor lezen.

Leren lezen vraagt +/- 400 minuten per week, voor risicolezers is dit tot 6 keer meer (16u tot 40u per week).

Motivatie om te lezen wordt mee bepaald door de omgeving.

De kans dat een kind uitgroeit tot een lezer is 5 keer zo groot als ouders een actieve leesopvoeding meegeven.

Leerlingen met ouders die liever en meer lezen, scoren beter in begrijpend lezen.

Leerlingen van ouders die taalstimulerende activiteiten doen, scoren later beter in begrijpend lezen.

(De Schoolbrug, PIRLS 2021)

A. ONDERZOEK: NOOD AAN VERSTERKEN VAN TAAL- EN LEESVAARDIGHEID VAN KINDEREN

Het PIRLS-onderzoek is een internationale vergelijking van het leesniveau van kinderen in het 4e leerjaar, die om de vijf jaar wordt uitgevoerd. 5.000 Vlaamse leerlingen hebben meegedaan in 2021. Uit de resultaten blijkt dat het niveau begrijpend lezen in Vlaanderen opnieuw sterk achteruitgegaan is. In het vierde leerjaar hebben Vlaamse leerlingen een leesachterstand van tien maanden tegenover hun leeftijdsgenoten die aan het onderzoek van 2006 hebben deelgenomen. Om een verklaring te vinden voor deze cijfers hebben onderzoekers verder analyses uitgevoerd op de Vlaamse cijfers.

I. WAAROM (VOOR)LEZEN THUIS BELANGRIJK IS

Het PIRLS-onderzoek toont aan dat thuistaal een duidelijke rol speelt in het leesniveau van leerlingen (Denies et al., 2023). Leerlingen die thuis nooit Nederlands spreken, hebben gemiddeld een jaar achterstand op kinderen die thuis altijd Nederlands spreken. Maar er spelen ook andere factoren mee, zo blijkt uit verdiepend onderzoek (Denies et al., 2024)

De groep leerlingen die thuis weinig boeken heeft, is gestegen. De tendens om steeds meer digitaal te lezen, speelt waarschijnlijk een rol. Maar ook het dalend aantal boeken in huis blijft een belangrijke factor om het dalend leesbegrip van kinderen te verklaren. Er zijn in Vlaanderen daarnaast nog andere verklarende factoren voor een minder gunstig taal- en leesklimaat bij de tienjarigen thuis. Ouders lezen niet erg graag en weinig. Bovendien geven ouders aan dat ze voor en tijdens de kleuterleeftijd niet veel initiatief nemen om met hun kinderen aan de slag te gaan rond taal.

Deze factoren houden, los van de thuistaal, verband met hoe vaak kinderen lezen en met de leesprestaties en de leesmotivatie van de leerlingen. Kinderen die thuis meer boeken hebben, lezen meer. Kinderen die meer lezen behalen gemiddeld betere PIRLS-scores. Ook kinderen die thuis als kleuter meer in contact komen met boeken en verhalen tonen een beter leesbegrip. Zij ervaren meer leesplezier en motivatie om te lezen. Kinderen die opgroeien in kansarmoede moeten die rijke stimulering thuis vaak missen.

Het leesplezier van hun ouders lijkt ook aanstekelijk te werken: als ouders zeggen dat ze graag lezen, vertonen hun kinderen gemiddeld meer leesplezier en leesmotivatie. Dit toont duidelijk aan dat naast de leerkracht ouders een heel belangrijke rol spelen in dit proces. Leren lezen, graag lezen en goed lezen gebeurt niet alleen op school. Kinderen hebben minder kans op leesplezier en succes als prikkels en goede voorbeelden beperkt blijven tot de klas. Meer nog, leren lezen en een taal beheersen, vraagt veel meer tijd dan de lestijd die binnen de schooluren beschikbaar is.

Met andere woorden, alles wat er thuis rond boeken en lezen gebeurt, doet ertoe!

II. VOORLEZEN IN EEN MEERTALIGE OMGEVING

We schreven eerder al dat thuistaal een belangrijke verklarende factor is voor de PIRLS-resultaten wat betreft het leesniveau. Kinderen die thuis nooit Nederlands spreken, hebben gemiddeld een jaar achterstand op kinderen die thuis altijd Nederlands spreken. De overheid zet daarom sterk in op het versterken van het Nederlands, zowel bij leerlingen op school als bij hun ouders. In de beleidsnota 'Onderwijs en Vorming 2024-2025' stelt minister Demir: *'Het niveau van het Nederlands moet omhoog bij alle leerlingen. Dat is onmisbaar voor gelijke en eerlijke kansen van kinderen en jongeren. Als leerlingen genoeg Nederlands kennen, kunnen leraren zich meer focussen op hun kerntaak én pikken leerlingen meer op van de lessen. Daarom ondersteunen we scholen inhoudelijk én financieel bij een sterk taalbeleid Nederlands voor alle leerlingen.'* Van ouders wordt verwacht dat zij thuis en in de vrije tijd hun kinderen maximaal in contact brengen met de onderwijstaal Nederlands. *'We versterken het engagement van de ouders ten aanzien van het Nederlands. Ook buiten de schooluren moeten kinderen voldoende in contact komen met het Nederlands'*.

Goed leren lezen vraagt veel meer tijd dan op school beschikbaar is. Daarom is het belangrijk om niet alleen op school maar ook thuis in te zetten op voorlezen en lezen. Maar dat moet niet noodzakelijk (starten) in het Nederlands. Ouders die thuis met hun kinderen de taal spreken die ze het best beheersen, geven hun kinderen een goede basis mee, zowel voor de ontwikkeling van hun moedertaal als voor de Nederlandse taalontwikkeling, zo blijkt uit onderzoek van het Steunpunt Diversiteit en Leren. Respect en aandacht voor de thuistaal is daarom een belangrijke pijler van een pedagogisch uitgebouwd (voorlees)beleid. Ouders die het Nederlands nog onvoldoende machtig zijn, kunnen worden aangemoedigd om te zingen, vertellen en voor te lezen in hun moedertaal.

'Kinderen die dus een goede thuistaalbeheersing hebben - wat die taal ook is - en in staat zijn complexe zinnen te bouwen en nuances in taal te brengen, zijn vaak sterker op school. Ze kunnen namelijk een transfer maken van de rijkdom van hun thuistaal naar de rijkdom van het Nederlands', bevestigen ook de onderzoekers van het verdiepende PIRLS-rapport. Uit dat onderzoek blijkt dat kansarmoede een grotere rol speelt in het behalen van slechtere leesresultaten dan een andere thuistaal. *'Een kind kan beter veel boeken in huis hebben in zijn thuistaal dan Nederlands spreken in een huis zonder boeken of culturele verrijking.'*, zo stellen de onderzoekers nog.

Inzetten op het wegwerken van drempels die te maken hebben met sociaal-economische achterstelling zijn dus minstens zo belangrijk als inzetten op het Nederlands.

B. WAT LEERT JE KIND TIJDENS VOORLEZEN?

De voordelen van voorlezen zijn onderzocht en bekend. Samen in boekjes kijken en verhalen vertellen heeft heel wat positieve effecten op de ontwikkeling van kinderen, en dit zowel op emotioneel, sociaal als cognitief (kennis) vlak. Jong geleerd, is oud gedaan. Je kan er niet snel genoeg mee beginnen. Hoe vroeger en regelmatig kinderen worden voorgelezen, hoe groter de voordelen zijn. Die positieve effecten zijn aangetoond voor álle kinderen, ongeacht het opleidingsniveau of de sociale status van de ouders. Een investering die niet alleen voordelen oplevert voor kinderen en ouders, maar die ook economisch loont. Een taalachterstand wegwerken op latere leeftijd is immers tot 40% duurder dan investeren in jonge kinderen, ook dat is bewezen in wetenschappelijk onderzoek.

I. VOORLEZEN STIMULEERT DE EMOTIONELE EN SOCIALE ONTWIKKELING

Voorlezen prikkelt de fantasie en nieuwsgierigheid van kinderen. Door samen met kinderen in een verhaal te duiken, komen ze in een andere wereld terecht en leren ze nieuwe en onbekende dingen kennen. Hun dagelijkse wereld wordt groter, ze kunnen meeleven en zich in de plaats stellen van de personages. Verhalen kunnen gewoon leuk zijn en kinderen blij en vrolijk maken. Boekjes kunnen ook inspelen op alledaagse gebeurtenissen of fasen in de ontwikkeling waar kinderen mee bezig zijn, zoals op het potje gaan, knuffels en tutjes, jaloezie en samen delen, een nieuw broertje of zusje, huisdieren,... Soms kunnen verhalen ook gevoelige thema's zoals ziekte, verlies en dood bespreekbaar maken. Kinderen herkennen de situatie en gevoelens van de hoofpersonages en kunnen zo gemakkelijker over hun eigen emoties praten. Ook zorgt voorlezen voor rust, ontspanning en structuur in de dag. Denk maar aan een verhaaltje voor het slapen gaan, dat de dag afsluit en bedtijd aankondigt.

Door in aanraking te komen met verschillende verhalen, leren kinderen zich bovendien inleven in andere situaties, wat goed is voor hun sociale ontwikkeling. Boeken geven kinderen inzicht in de – soms complexe – wereld om hen heen. Het is ook een goede manier om thema's aan te halen die anders misschien niet zo snel besproken worden. Niet zelden leidt een voorleesmoment tot een gesprek en krijg je als ouder onverwacht een kijk op thema's die een kind – bewust of onbewust – bezighouden. Daar kan je dan verder met het kind over praten.

II. VOORLEZEN STIMULEERT DE TAALONTWIKKELING EN GELETTERDHEID

15% van de Vlaamse bevolking is laaggeletterd. Geletterdheid houdt verband met *'competenties om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dit betekent met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruiken. Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te functioneren en participeren in de samenleving en nodig om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en bij te kunnen leren.'* aldus de omschrijving in het Strategisch Plan Geletterdheid.

Voorlezen heeft een positief effect op taalontwikkeling en woordenschat. Door verhaaltjes komen kinderen in contact met een ander soort woordenschat omdat boekentaal vaak anders is dan de taal die kinderen in het dagelijkse leven horen. Ze leren zo nieuwe woorden en meer ingewikkelde zinnen ontdekken. Baby's, peuters en kleuters die door hun ouders van jongs af aan worden voorgelezen, ontwikkelen op die manier een voorsprong op het vlak van taalontwikkeling.

Bovendien draagt voorlezen bij tot een beter taalgevoel en taalbegrip. Kinderen leren dat letters en woorden een betekenis hebben, en krijgen zo meer inzicht in taalgebruik. Dat nemen ze mee in hun latere leesleven. Ze leren ook beter luisteren en trainen hun concentratievermogen. Niet alleen de taalontwikkeling groeit door voorlezen, peuters die elke dag minstens 15 minuten worden voorgelezen, scoren later op school zelfs beter op rekenen.

III. VOORLEZEN BLIJFT BELANGRIJK VOOR KINDEREN DIE ZELF AL KUNNEN LEZEN

Het motto bij voorlezen is: 'vroeg beginnen én lang doorgaan'. Het begint met liedjes zingen en rijmpjes verzinnen voor baby's, en gaat verder met praten over de prenten met peuters en kleuters. Zo raken kinderen al vroeg vertrouwd met voorlezen. Wanneer kinderen het een fijne gewoonte vinden, zal hun interesse en zin in verhalen toenemen, vragen ze vaker zelf naar een verhaaltje en worden ze nog vaker voorgelezen. Het is daarom goed om je kind zo vroeg mogelijk leuke voorleesmomenten mee te geven. Dit verhoogt later hun eigen leesplezier en hun kansen op betere leerprestaties.

Maar ook als kinderen zelf kunnen lezen, blijft voorlezen veel troeven hebben. Tijdens elke fase in de ontwikkeling van een kind biedt het voorlezen van boeken en verhalen nieuwe mogelijkheden en prikkels om zelf te lezen. Boeken kunnen een aanleiding zijn om te praten over wat er in de wereld of het leven van je kind en je gezin gebeurt. Voorlezen focust op ontspanning en geeft ook leesplezier aan kinderen die moeite hebben met lezen.

Iedereen Leest ziet volgende fases in de leesontwikkeling van kinderen tot volwassenen:

- Baby's, peuters en kleuters (0-6 jaar).

Bij baby's, peuters en kleuters wordt de basis gelegd voor hun verdere taal- en leesontwikkeling. Investeren in hun vroege geletterdheid en kennismaking met verhalen en lezen levert levenslange voordelen op.

- Kinderen (6-12 jaar)

Tussen de 6 en 8 jaar leren kinderen technisch en begrijpend lezen. Als ze minder lees- en voorleesprikkels hebben gekregen tijdens de voorschoolse periode, verloopt dat proces moeizamer.

- Jongeren (12-18 jaar)

Internationale studies tonen dat leesmotivatie vaak afneemt rond de leeftijd van 12 jaar. Die vaststelling wordt deels verklaard door de puberteit en andere interesses. Een cruciaal moment valt op 15 jaar, als jongeren halverwege het secundair onderwijs zitten. Aan die leeftijd kunnen ze afhaken dan wel de smaak van boeken lezen volledig te pakken krijgen.

- Ouderen (70+ jaar)

Wie mag genieten van een pensioen, heeft doorgaans meer tijd voor lezen. Wel kan de gezondheid een belemmerende rol spelen, al kan er ook een nieuwe leeswereld opengaan. Wie zelf niet meer kan lezen, kan bijvoorbeeld naar verhalen gaan luisteren of via begeleide leesgroepen samen genieten van verhalen.

C. VOORLEZEN VERSTERKT DE BAND MET JE KIND

I. SAMEN ZIJN, SAMEN DOEN

Voorlezen biedt heel wat voordelen voor de ontwikkeling van je kind. Maar in de eerste plaats is voorlezen een uniek en intiem ouder en kind moment. Het is een kans om samen te genieten, van het verhaal, de aandacht voor elkaar en het gezellig samenzijn. Dat samenzijn versterkt de ouder-kind relatie. Je leert elkaar en jezelf beter kennen. Wat vinden we fijn, wat vinden we grappig, wat raakt ons? Ouders die regelmatig één op één aandacht besteden aan hun kind, werken aan een veilige hechting. Die band maakt dat je kind zich veilig voelt en je ook in vertrouwen durft te nemen als het met vragen zit of problemen heeft.

II. 'OP VERHAAL KOMEN'

Elke ouder kent het wel, de avondrush na een drukke werkdag. Niet vanzelfsprekend om dan nog even tijd te maken voor een voorleesmoment. Toch kan zo'n pauzeknop voor jullie beiden een deugddoend moment zijn. Het verhaal dwingt jezelf en je kind om de gedachtenmolen even stil te zetten. Maak het extra gezellig, met dekens, kussens of lichtjes. Het is een ideale gelegenheid om alles even los te laten en je te laten meeslepen in het verhaal. Je kan zo zelf de stress van de dag even achterlaten en je helpt je kind om meer ontspannen naar bed te gaan. Misschien lukt het wel om van de avondrush een avondroes maken!

III. VOORLEZEN IS BESMETTELIJK

Het PIRLS-onderzoek toont het duidelijk aan. In een huis vol boeken en verhalen, ontwikkelen kinderen ook sneller een voorliefde voor lezen. Kinderen van ouders die veel en graag lezen, lezen zelf meer en liever, en scoren ook beter in de testen begrijpend lezen. De kans dat een kind uitgroeit tot lezer is maar liefst vijf keer zo groot als ouders een actieve leesopvoeding meegeven, de invloed van een leerkracht is beperkt tot anderhalf keer.

Zoals met alle goede gewoonten vraagt zo'n (voor)leescultuur thuis in het begin wat extra aandacht voordat het een vanzelfsprekend onderdeel van de dag of de week wordt.

Ouders die regelmatig een verhaaltje voorlezen, zullen het bevestigen. Kinderen zullen al snel zelf vragen naar meer verhaaltjes of nieuwe boekjes. Maak van een bibliotheekbezoek een vaste gezinsuitstap, betrek oudere broertjes of zusjes ook bij het voorlezen en laat je kind zelf verhaaltjes aan jou vertellen of voorlezen. Het voorleesvirus zal ook in jouw huis iedereen snel besmetten.

IV. VOORLEZEN IS VOORAL LEUK

Door voor te lezen, prikkel je de fantasie van een kind. Het moedigt hem of haar aan om beelden bij een verhaal te verzinnen, zich de personages voor te stellen en – wie weet – ook verder te fantaseren. De illustraties in een boek kunnen dit effect nog versterken. Het is daarom altijd fijn om samen aandachtig naar de prenten te kijken. Kinderen zien vaak andere dingen dan volwassenen. Dicht bij elkaar in dezelfde fantasiewereld duiken, is een plezier voor ouder en kind. Wedden dat je zelf nog mooie herinneringen hebt aan de boekjes die je als kind kreeg voorgelezen of verteld?

AAN DE SLAG!

2.

Helemaal overtuigd van de vele troeven van voorlezen, maar nog op zoek naar extra tips? Scholen organiseren vaak heel wat (voor)leesactiviteiten waar ook ouders bij betrokken kunnen worden. Om ouders thuis te ondersteunen bij het voorlezen ontwikkelden de ouderkoepels de Leesfiches 'Ouders voor Lezen'.

A. SLUIT JE AAN BIJ DE LEESACTIVITEITEN VAN DE SCHOOL

We toonden aan hoe belangrijk de voorbeeldrol van ouders thuis is. Dat betekent niet dat je er alleen voor staat. Ook op school wordt nagedacht over een leesbeleid waarin ouders kunnen betrokken worden. Vanaf de eerste kleuterklas wordt er gewerkt met boekjes, leeskoffers, leespoppen en -knuffels,... die vaak ook mee naar huis mogen zodat je kind erover kan vertellen. Zelf kan je dan ook samen in de boekjes kijken en voorlezen. Scholen hebben meestal een eigen bibliotheek waaruit kinderen boekjes mogen kiezen om mee naar huis te nemen. Ouders worden ook vaak uitgenodigd om voor te lezen op school.

Misschien organiseert jouw school wel een Grote Voorleesdag voor (groot)ouders? Tijdens de jaarlijkse Grote Voorleesweek, de laatste week van november, sluiten heel wat scholen zich aan bij het leesfeest van het jaar. De drie ouderkoepels moedigen scholen dan aan om ouders en grootouders uit te nodigen om te komen voorlezen op school. De deelnemende scholen maken kans op een mooi boekenpakket.

Laat je informeren over het leesbeleid van de school en sluit je aan bij (voor)leesactiviteiten van de school. Scholen hebben meestal ook een aangepast aanbod voor anderstalige kinderen en kinderen met leesproblemen.

B. (N)IETS VOOR JOU?

I. IEDEREEN IS VERTELLER OP ZIJN/HAAR MANIER

Niet iedereen voelt zich aangesproken om op school of zelfs thuis voor te lezen. Als je dit zelf als kind niet meekreeg van thuis, anderstalig bent, niet goed weet welke boekjes je moet kiezen of waar je die kan vinden, is voorlezen niet vanzelfsprekend. Laat je niet te snel ontmoedigen, iedereen is een verteller op zijn of haar manier. Samen liedjes zingen, grappige woordrijmpjes bedenken, om de beurt een nieuwe zin van een verhaal verzinnen, herinneringen uit je kindertijd ophalen,..., er zijn zoveel manieren om met taal en verhalen om te gaan. Mik niet te hoog, blijf jezelf en begin met iets waar je je goed bij voelt. Je zal snel merken waarmee je de aandacht van je kind kan vasthouden.

Houden jullie van grappige rijmpjes? Lees dan zeker onze tips om thuis met poëzie aan de slag te gaan.

Liever voorlezen? Laat je inspireren door de Leesfiches 'Ouders voor lezen' en ga aan de slag met de voorleestips.

ouders voor lezen

tips voor ouders die hun kind willen besmetten met het leesvirus

VOORLEESTIPS

Het belang van voorlezen

Voorlezen vergroot de woordenschat van jouw kind(eren), jong en al wat ouder. Om de woordenschat van je zoon of dochter vlot te doen groeien, geven we graag enkele tips mee die het voorlezen thuis (of elders) een extra boost kunnen geven.

Wat zijn de voorleestips?

TIP 1: KIES EEN BOEK DAT BIJ JULLIE PAST

Kies een boek dat de interesses van je kind prikkelt, eentje dat aansluit bij zijn of haar leefwereld of net eentje dat de grenzen opzoekt. Het vinden van een geschikt boek is niet altijd gemakkelijk. Vraag raad aan de juf of meester, hoor eens bij andere ouders of vraag een bibliotheekmedewerker om hulp.

TIP 2: VOORLEZEN KAN ALTIJD EN OVERAL

Laat je inspiratie de vrije loop: voorlezen op bed voor het slapengaan is altijd gezellig, maar ook een treinrit, het park of de tuin bieden heel wat mogelijkheden.

TIP 3: LEES VOOR ZOALS JE BENT

Stemmetjes gebruiken tijdens het voorlezen kan leuk zijn, maar dat hoeft zeker niet altijd. Met wat creativiteit en intonatie kom je al een heel eind. Lees vooral voor zoals je zelf bent: uitbundig, ingetogen, vrolijk. Het kan allemaal!

TIP 4: INTERACTIE IS DE MAX

Ga in gesprek met jouw kind tijdens het voorlezen. Laat hen bijvoorbeeld het vervolg raden, blader terug naar het begin van het verhaal of vraag je kind te omschrijven wat hij of zij op de prent ziet. Laat je zoon of dochter nadenken over de woorden die hij of zij nog niet zo goed kent.

een initiatief van ouderkoepels GO! ouders, KOOGO en VCOV

Wat zijn voorleestips? (vervolg)

TIP 5: OP VOORLEZEN STAAT GEEN LEEFTIJD

Ook als je kind al zelf kan lezen, kan voorlezen nog altijd een erg gezellig momentje betekenen. Of zijn ze net nog heel klein? Ook dan is samen in een boekje kijken een erg leerrijke activiteit.

Hoe aan de slag met de voorleestips?

- Gebruik de vijfvingertest om een boek op maat te zoeken.
- Print de leesbingo en lees voor op de gekste plekken.
- Rol de leesdobbelsteen. Maak er een gezellig én interactief moment van.

Extra info en tips

Voorlezen doe je liefst in de taal die jij het beste spreekt! Vind je voorlezen moeilijk? Ook zingen, vertellen, samen koken op basis van een recept, ... zijn goede activiteiten om samen met taal bezig te zijn. Of ga met je kind naar een voorleesuurkje van je bibliotheek en geniet samen van een verhaal.

Interessante websites

De tips liever bekijken in een filmpje?

Heb je vragen?

Contacteer de ouderkoepel van jouw onderwijsnet:

GO! ouders: www.go-ouders.be

KOOGO: www.koogo.be

VCOV: www.vcov.be

I.s.m. Het Leesoffensief

een initiatief van ouderkoepels GO! ouders, KOOGO en VCOV

C. ZOEK JE BOEKJE

I. WAT ZIJN GESCHIKTE (VOORLEES)BOEKEN?

Boekenzoeker

Boekenzoeker is een website die je helpt in de zoektocht naar een goed boek dat past bij jou en je kind. De boeken worden allemaal eerst gelezen en aangeraden door experts van Iedereen Leest.

In de Leesfiches 'Ouders voor Lezen' vind je meer informatie over deze boekenzoeker en hoe je ermee aan de slag kan gaan. Je kan een keuze maken in functie van de leeftijd van je kind, het soort boeken dat je kind graag leest, een bepaald thema, de omvang van het boek en nog enkele extra's zoals bekroonde boeken, gemakkelijk lezen, oorspronkelijk Nederlandstalige boeken, verfilmde boeken of waargebeurde verhalen.

ouders voor lezen

tips voor ouders die hun kind willen besmetten met het leesvirus

BOEKENZOEKER

Het belang van een boek dat bij je kind past!

Wie graag leest, leest beter en vaker. Door een gepast boek te kiezen voor of samen met je kind, kan je dat leesplezier en de leesmotivatie vergroten!

Wat is boekenzoeker?

Boekenzoeker is een website die je helpt in de zoektocht naar een goed boek dat past bij jou en je kind. Het is niet zomaar een lijst met boeken. De boeken werden vooraf gekozen door de leesexperten van Iedereen Leest die werkelijk elk boek eerst lezen. Bij boekenzoeker zit je dus goed als je kwalitatief boek zoekt.

Hoe aan de slag met boekenzoeker?

Surf naar www.boekenzoeker.be. Geef bovenin de zoekbalk:

- de leeftijd van je kind;
- het soort boeken dat hij/zij graag leest;
- rond welk thema je een boek zoekt;
- of het best een dun, medium of dik boek is;
- en eventuele extra's in.

Je zocht op: Dun X Prentenboeken X Dieren X Naar bed en slapen X 6-8 jaar X

Nadien verschijnt er een lijst met boeken die voldoen aan al je criteria. Je kan per boek een stukje lezen, bekijken of het boek in jouw plaatselijke bibliotheek staat, soms kan je ook een stukje luisteren, ...

Heb je vragen? Contacteer de ouderkoepel van jouw onderwijsnet:

GO! ouders: www.go-ouders.be

KOOGO: www.koogo.be

VCOV: www.vcov.be

i.s.m. Het Leesoffensief

een initiatief van ouderkoepels GO! ouders, KOOGO en VCOV

Vijfvingertest

Om te weten of een boek niet te moeilijk is, kan je gebruik maken van de vijfvingertest. Kies een boek dat er leuk uitziet. Lees de eerste pagina. Zijn er minder dan vijf moeilijke woorden? Dan is dit boek wellicht geschikt voor jouw kind.

KIES EEN BOEK DAT BIJ JE PAST MET

DE VIJFVINGERTEST

- Kies een boek dat er leuk uitziet.
- Lees het eerste blad.
- Steek bij elk moeilijk woord dat je tegenkomt een vinger op.
- Heb je na het lezen van het eerste blad minder dan 5 vingers opgestoken? Dan is dit boek misschien wel iets voor jou!

Rijke teksten

Voorleesboekjes moeten er liefst aantrekkelijk uitzien en niet te moeilijk zijn voor je kind. Maar ze mogen je kind ook uitdagen om nieuwe woorden en begrippen te leren. Verhalen met rijke teksten kunnen dat stimuleren. In de Leesfiches 'Ouders voor Lezen' maken we duidelijk wat rijke teksten zijn en hoe je door vragen stellen en het verhaal levendig te maken, de woordenschat en taalontwikkeling van je kind vergroot.

OUDERS VOOR LEZEN

tips voor ouders die hun kind willen besmetten met het leesvirus

RIJKE TEKSTEN, RIJKE TAAL

Wat is een rijke tekst?

Een rijke tekst is een verhaal met veel verschillende woorden en zinnen die net iets moeilijker zijn dan wat je kind al kent en gebruikt. Rijke teksten bevatten een breed scala aan woorden en zinsstructuren, waardoor je kind op een speelse manier een grotere woordenschat en sterke zinsbouw opbouwt. Door deze verhalen leert je kind ook klanken en ritme van taal beter begrijpen, wat helpt bij het leren lezen en schrijven. Daarnaast prikkelen rijke teksten de fantasie en stimuleren ze het kritisch denken. Ze vergroten de kennis over de wereld.

Het belang van rijke teksten

Voorlezen en zelf lezen van rijke teksten helpt de taalontwikkeling van je kind vooruit. Kies daarom rijke teksten als je voorleest. Rijke teksten maken het voorlezen leuker én leerzamer voor je kind. Rijke teksten nodigen uit tot luisteren en lezen. Deze teksten dagen je kind uit om nieuwe klanken, woorden, zinnen en verhaallijnen te begrijpen. Het laat je kind nadenken over taal waardoor de taal verder ontwikkelt. Dit helpt bij leren lezen en schrijven. Het samen ontdekken van rijke teksten maakt voorlezen niet alleen leerzaam, maar ook leuk en verbindend.

Hoe aan de slag met rijke teksten?

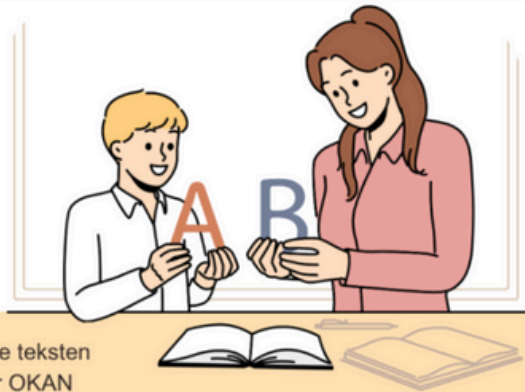
- **Kies gevarieerde boeken:** Kies boeken met rijke, mooie taal en verhalen die passen bij de leeftijd en interesse van je kind.
- **Kies boeken met afbeeldingen:** Boeken met rijke teksten en mooie illustraties helpen je kind om woorden te verbinden met beelden, wat het taalbegrip vergemakkelijkt.
- **Maak lezen een gewoonte:** Lees regelmatig samen en maak er een vast onderdeel van je dag van, bijvoorbeeld voor het slapen gaan.

een initiatief van ouderkoepels GO! ouders, KOOGO en VCOV

Hoe aan de slag met rijke teksten?

- **Stel vragen tijdens het lezen:** Vraag je kind wat er gebeurt in het verhaal of wat ze denken dat er gaat gebeuren, zodat ze actief meedenken.
- **Lees voor met expressie:** Gebruik verschillende stemmen en toonhoogtes om het verhaal levendiger en spannender te maken.
- **Herhaal moeilijke woorden:** Leg nieuwe of lastige woorden uit en gebruik ze vaker, zodat je kind ze beter onthoudt.
- **Maak van lezen een interactief moment:** Laat je kind kiezen welk boek jullie gaan lezen en wissel af in wie leest, om hun betrokkenheid te vergroten.
- **Koppel het verhaal aan de realiteit:** Praat na het lezen over hoe het verhaal verband houdt met het dagelijks leven, zodat je kind de inhoud beter begrijpt.
- **Breng het verhaal tot leven:** Doe na het lezen een activiteit of spelletje dat aansluit bij het boek, zoals knutselen of een bezoek aan een plek uit het verhaal.

Interessante websites

www.rijketeksten.org: info over rijke teksten
www.wablieft.be: rijke teksten voor OKAN
www.grotekansen.be: werken met rijke teksten

Heb je vragen?
 Contacteer de ouderkoepel van jouw onderwijsnet:

GO! ouders: www.go-ouders.be
 KOOGO: www.koogo.be
 VCOV: www.vcov.be
 i.s.m. Het Leesoffensief

een initiatief van ouderkoepels GO! ouders, KOOGO en VCOV

II. VOORLEZEN IN DE THUISTAAL

Anderstalige ouders mijden soms om thuis boekjes voor te lezen omdat ze het Nederlands niet (genoeg) onder de knie hebben, omdat ze moeite hebben om geschikte boekjes in de thuistaal te vinden of denken dat het verwarrend of nadelig is voor hun kind om in de thuistaal voor te lezen. Onderzoek heeft meermaals aangetoond dat ook voorlezen in de thuistaal positieve effecten heeft op de taalontwikkeling van kinderen. Het Steunpunt diversiteit heeft een mooie [brochure voor ouders](#) gemaakt over de voordelen van meertalig opvoeden.

Op zoek naar anderstalige boeken? Vaak heeft de school van je kind anderstalige of meertalige boeken in de schoolbib. Vraag ernaar, ook in de bibliotheek van je gemeente is er een aanbod anderstalige boeken.

Tijdens de Grote Voorleesdag voor Ouders organiseren scholen soms anderstalige of meertalige voorleesmomenten waar eenzelfde kinderboekje in meerdere talen wordt voorgelezen. Dit zijn mooie initiatieven waarin alle ouders aangemoedigd worden om voor te lezen en zo mee te werken aan leesbevordering, ongeacht hun thuistaal.

Iedereen Leest maakte [een overzicht](#) van waar je meertalige boeken kan vinden.

III. VOORLEZEN VOOR KINDEREN DIE NIET GEMAKKELIJK LEZEN

Voorlezen is de ideale manier om de liefde voor verhalen door te geven aan kinderen die moeilijker tot lezen komen omwille van een taal- of ontwikkelingsachterstand, slechthoortheid, dyslexie,... Een boek eerst beluisteren met de volle aandacht op het verhaal in plaats van het lezen van woorden, kan kinderen helpen bij het leesplezier wanneer ze het boek zelf ter hand nemen. In de bibliotheek is er ook een aanbod boeken 'makkelijk lezen'. [Wablieft](#) heeft een mooi aanbod aan boeken voor wie moeilijk kan lezen en teksten voor leerlingen in OKAN-klassen.

Daarnaast bestaan er ook Daisy-boeken, dit zijn gewone leesboeken die volledig ingelezen zijn. Daisy staat voor Digital Accessible Information System, het zijn luisterboeken voor personen met een leesbeperking. Ze zijn gratis te lenen bij [Luisterpuntbibliotheek](#).

IV. EEN SCHAT AAN LEESPLEZIER BINNEN HANDBEREIK

Een huis vol boeken is van onschatbare waarde, niet enkel figuurlijk maar soms ook letterlijk. Toch moet je niet altijd veel geld uitgeven om boeken in huis halen. In elke gemeente vind je wel een tweedehandsbeurs of kringloopwinkel met kinderboeken die je voor een spotprijs op de kop kan tikken. In de bibliotheek van je gemeente vind je de allernieuwste kinderboeken. Daar kan je ook raad vragen aan de bibliothecaris bij het zoeken naar een boek dat past bij de leeftijd en interesses van je kind. In veel gemeenten is een bibliotheeklidmaatschap gratis voor kinderen tot 18 jaar.

Scholen hebben vaak een eigen schoolbibliotheek en gaan ook regelmatig samen met de kinderen op bibliotheekbezoek. Misschien is er op jouw school ook een boekenruildag, of kan je samen met de ouderwerking voorstellen om dit te organiseren.

Met feest- of verjaardagen kan je meters, peters of grootouders misschien een boekentip influisteren. Wist je trouwens dat heel wat uitgeverijen regelmatig een boeken-outletverkoop houden waar je gouden zaakjes kan doen?

V. HAAL GRATIS EEN BEKENDE VOORLEZER IN HUIS

Geen tijd of energie om voor te lezen? Geen nood, op de gratis website VRT-max staan BV's, (Bekende Voorlezers) te popelen om met woord en beeld hun verhaal te vertellen. Kies je favoriete voorlezer uit de [Voorleesclub](#) en laat je voor een keertje vervangen. Of beter nog, laat je samen met je kind meeslepen in het verhaal van een meesterverteller. Je kan er ideeën opdoen voor je eigen voorleessessie.

VRT TIP: DE VOORLEESCLUB

Wat is de Voorleesclub van de VRT?

Als jij en je kind niet genoeg krijgen van voorlezen, kan je je hart ophalen in de Voorleesclub van de VRT op de gratis website vrtmax.be. Want zien lezen, doet lezen. De kans dat een kind uitgroeit tot een lezer wordt 5 keer zo groot als ouders het goede voorbeeld geven. Maar ook BV's kunnen een rolmodel zijn. Elke dag is er een nieuwe voorlezer, een nieuw verhaal en prachtige tekeningen. Heel wat bekende gezichten (of liever stemmen) zoals Bart Peeters, Riadh Bahri, Fien Germijns en Martine Tanghe nemen je in de Voorleesclub mee naar de wereld van sprookjes en verhalen. Een heel gezellig moment om je samen met je kind te genieten en inspiratie op te doen.

Hoe kan je als ouder aan de slag met de Voorleesclub?

Vaak stoppen ouders met voorlezen als hun kind zelf vlot kan lezen. Jammer, want ook jonge lezertjes vinden het nog fijn om voorgelezen te worden.

- Samen met je kind luisteren naar de bekende stemmen van de voorleesclub is (ont)spannend en gezellig. De fantasie wordt extra geprikkeld door de beelden.
- De bekende voorlezers zijn een welkome afwisseling voor momenten dat je zelf te moe bent om voor te lezen.
- Je ontdekt welk verhaal en vertelstijl jouw kind het meest aanspreken, en je krijgt ideeën om zelf creatief voor te lezen.
- Maar blijf ook vooral jezelf. Op jouw manier een verhaaltje vertellen, in het Nederlands of in je moedertaal, samen onder een dekentje, in de zetel of op het bed, is nog het allerleukst.

Extra tips bij de Voorleesclub

De verschillende vertelstijlen uit de voorleesclub kunnen inspiratie bieden aan ouders tijdens voorleesmomenten op school gedurende het schooljaar of tijdens De Grote Voorleesdag voor ouders op school.

Wil je graag meer weten over voorlezen en het kiezen van een boek dat bij jullie past? Bekijk dan ook de fiches 'Voorleestips' en 'Boekenzoeker'.

Website Voorleesclub

Geniet samen met je kind van de verhalen van de Voorleesclub:
<https://www.vrt.be/vrtmax/a-z/de-voorleesclub/>

Heb je vragen?
 Contacteer de ouderkoepel van jouw onderwijsnet:

GO! ouders: www.go-ouders.be
 KOOGO: www.koogo.be
 VCOV: www.vcov.be
 i.s.m. Het Leesoffensief

een initiatief van ouderkoepels GO! ouders, KOOGO en VCOV

ROL VAN OUDERWERKINGEN BIJ (VOOR)LEZEN OP SCHOOL

3.

Ouderwerkingen kunnen op heel wat manieren de school ondersteunen bij het ontwikkelen en uitvoeren van een leesbeleid. Daarnaast kunnen ze ouders aanmoedigen om te komen voorlezen op school en kunnen ze kansen creëren voor ouders om Nederlands te oefenen. Die activiteiten dragen niet enkel bij tot leesbevordering en geletterdheid, maar ook tot ontmoetingskansen en ouderbetrokkenheid.

A. OUDERS BETREKKEN BIJ LEESBELEID OP SCHOOL

Om het leesbeleid van de school maximale kansen op slagen te geven, betrek je ouders best zowel bij het ontwikkelen als bij de uitvoering ervan. Een aparte werkgroep binnen de ouderwerking kan dit eventueel als trekker op zich nemen. Bij de uitvoering kan een oproep gedaan worden naar hulp van andere ouders.

I. KEN JE OUDERS

Elk goed beleid op school houdt rekening met de context van de school, hieronder vallen ook de leerlingen en hun ouders met hun eigen specifieke achtergrond. Er bestaat dus niet één aanpak om alle ouders te betrekken bij het (voor)lezen. Elk gezin heeft zijn eigenheid waar taal, opleiding, cultuur en financiële draagkracht een deel van zijn. Ouders hebben daarnaast ook verschillende ideeën over lezen en hun eigen rol daarbij. Daarom is het belangrijk om de beginsituatie van ouders te leren kennen, om er vervolgens op in te kunnen spelen.

Ouderwerkingen kunnen samen met de school aan de hand van een bevraging of oudercafé polsen bij ouders naar hun ervaring met (voor)lezen, en peilen naar de interesse in een schoolbibliotheek, boekenruil- of tweedehandsmarkt, anderstalige boeken, voorleesactiviteiten op school, leuke initiatieven tijdens de Grote Voorleesdag voor Ouders,...

Voorbeelden om samen met de school na te denken over een leesbeleid vind je in de inspiratiebundel [Lezen in Actie](#).

II. WAT MAG JE (NIET) VERWACHTEN VAN OUDERS?

Net omdat elke ouder vertrekt van een andere beginsituatie, zullen de noden en ruimte tot engagement anders zijn. Denk daarom met je ouderwerking na over een veelheid van vormen om ouders te betrekken in de uitvoering van het leesbeleid. Hou ook rekening met de thuistaal van ouders en help bij het zoeken naar geschikte kinderboeken om op school of thuis (voor) te lezen.

- De ene ouder zal zich vol vertrouwen kandidaat stellen om voorleesouder te worden, een andere ouder staat te popelen om boekenrekjes te timmeren of om een klas naar de bibliotheek te begeleiden.
- Het ene gezin wil graag zijn overvloed aan kinderboekjes thuis ter beschikking stellen aan de schoolbibliotheek, terwijl een andere heel blij is met de boekjes die zijn kind mee naar huis kan nemen.
- Voor ouders met een andere thuistaal is het vaak heel wat moeilijker om een geschikt (voorlees)boek te vinden voor hun kind dan voor ouders die Nederlands spreken.

Verwacht niet dat elke ouder zomaar zelf voor een rijke leescultuur thuis kan zorgen. Bekijk samen met de school hoe je de schoolbibliotheek kan aanvullen en laat kinderen boeken mee naar huis nemen, organiseer ruil- of tweedehandsboekenmarkten op school en nodig ouders uit om samen de jeugdafdeling van de bibliotheek te gaan verkennen met aandacht voor boeken in de thuistaal. Maak eventueel een overzicht van het aanbod van andere organisaties in de buurt die anderstalige en meertalige boeken aanbieden en maak dat kenbaar aan ouders.

III. OMGAAN MET VERSCHILLEN

Zodra je een beter zicht hebt op de achtergrond van ouders, is het zaak om het leesbeleid hier op af te stemmen. Daarbij is het belangrijk om niet alleen mogelijke drempels weg te werken (taal, opleiding, financiële draagkracht), maar ook om alle ouders aan te spreken.

De communicatie naar ouders over alle lees- en boekenactiviteiten moet daarom liefst op verschillende momenten en diverse manieren gebeuren. Informele ontmoetingsmomenten, specifieke activiteiten zoals de Grote Voorleesdag voor (groot)ouders, schoolpoortcontacten, foto- en beeldmateriaal van het aanbod en de verschillende activiteiten op website, nieuwsbrieven of infoborden,... het zijn allemaal kansen om ouders vertrouwd te maken met het leesbeleid van de school.

In die communicatie moet duidelijk worden dat elke ouder, grootouder of opvoeder op zijn of haar manier iets kan betekenen voor de taal- en leesontwikkeling van het kind. Een actieve en aanklappende aanpak, eventueel samen met brugfiguren of andere vertrouwenspersonen, kan mogelijke twijfels of onwennigheid wegnemen.

Meer informatie om ouders te betrekken vind je bij [Lezen in Actie](#) en [de Schoolbrug](#).

IV. OEFENKANSEN NEDERLANDS VOOR OUDERS

Ouderwerkingen kunnen activiteiten rond leesbevordering van kinderen ook aangrijpen om anderstalige ouders te ondersteunen in het oefenen van het Nederlands. De drie ouderkoepels stelden een map samen met 26 methodieken die op school kunnen georganiseerd worden. De map biedt een reeks praktische handvaten voor ouderwerkingen en scholen om oefenkanzen Nederlands op school te realiseren. Het is het resultaat van een samenwerking met 11 pilootscholen die gedurende een schooljaar verschillende methodieken en materialen uittestten. Omdat de methodieken zijn opgedeeld in verschillende taalniveaus kunnen alle ouders meedoen aan de activiteiten, zowel ouders die goed Nederlands spreken als ouders voor wie het nog moeilijk is.

Meer informatie en alle methodieken vind je in de gratis [map Oefenkans Nederlands](#).

B. LEESBEVORDERING ÉN OUDERBETROKKENHEID

Ouderwerkingen en scholen vinden het niet altijd gemakkelijk om alle ouders te betrekken bij de schoolwerking en/of het vrijwilligerswerk. Nochtans blijkt uit onderzoek dat ouderbetrokkenheid heel wat voordelen biedt.

Betrokken ouders voelen zich welkom op school, durven sneller de stap naar school zetten bij vragen en kunnen op deze manier actiever bijdragen aan de schoolloopbaan van hun kind(eren). Samen activiteiten rond leesbevordering organiseren zoals de Grote Voorleesdag voor (groot)ouders, boekenmarkten, een schoolbibliotheek inrichten, of aan de slag gaan met de map Oefenkans Nederlands, het zijn allemaal mooie voorbeelden van hoe leesbevordering en ouderbetrokkenheid hand in hand kunnen gaan.

GOEDE PRAKTIJKVOORBEELDEN

4.

Na meer dan 10 jaar 'De Grote Voorleesdag voor Ouders op school' hebben we een schat aan mooie praktijkvoorbeelden kunnen verzamelen van scholen en ouderwerkingen die op een creatieve manier werken aan leesbeleid en ouderbetrokkenheid. Je kan je ze allemaal terugvinden in onze inhoudstafel.

Wij geven hier alvast enkele smaakmakers.

ouders betrekken bij leesacties

GOED PRAKTIJKVOORBEELD

Via laagdrempelige acties stimuleert het schoolteam van de VBS Sint-Jozef Kortrijk ouders van kleuters om thuis (voor) te lezen. Doorheen het hele schooljaar zet de school sterk in op lezen. In alle klassen wordt er wekelijks voorgelezen en de leerlingen gaan creatief aan de slag met boeken, verhalen en gedichten. Zelfs de allerkleinsten doen mee. De school wil ouders betrekken en hen stimuleren om ook thuis (voor) te lezen door middel van leuke acties, specifiek gericht naar de (groot)ouders van de kleuters.

Wekelijks leest een (groot)ouder in de 3 kleuterklassen een verhaaltje voor. In een gezellig leeshoekje in de klas kunnen de kleuters genieten van een mooi verhaal, gebracht door een enthousiaste opa of oma. De kleuters mogen zelf kiezen of ze luisteren naar het verhaal of liever spelen in de speelhoek.

Het schoolteam maakte in de inkomhal, grenzend aan de schoolpoort, een boekenhoekje. Elke dinsdagmorgen wordt deze kleuterbibliotheek opengesteld voor de ouders. Ouders mogen samen met hun kind, een kwartiertje voor schooltijd, in de boekenhoek een boekje kiezen om mee te nemen naar huis. Na een week brengen ze het boek terug en mogen ze een nieuw boek ontlener. Een leerkracht houdt de kleuterbib open. In dit boekenhoekje krijgen meertalige boekjes ook een plaats. Deze boekjes worden erg gesmaakt!

Wanneer ouders niet op school kunnen komen wegens de coronamaatregelen, wordt er gewerkt met een 'boekjestas'. De zorgleerkracht kiest dan wekelijks samen met de leerling een boekje uit de schoolbibliotheek en dit mag in de boekjestas voor een weekje mee naar huis.

Door ouders via laagdrempelige initiatieven te betrekken, wordt (voor)lezen thuis gestimuleerd. Kleuters krijgen de kans om via de schoolboeken te ontlener en er is ook een aanbod meertalige boekjes. Zo focust de school focust niet alleen op het belang van lezen, maar wil ook het leesplezier bij de leerlingen verhogen.

MEERTALIG EN EXPRESSIEF VOORLEZEN IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

GOED PRAKTIJKVOORBEELD

Het Lucernacollege in Houthalen, campus Quadrant, nodigde tijdens de Grote Voorleesdag ouders uit om te komen voorlezen op school. De school merkt dat jongeren steeds meer moeite ondervinden in hun talige ontwikkeling. Daarom wil ze vooral inzetten op (voor)leesplezier om op die manier de taalvaardigheidsontwikkeling te bevorderen.

Er werd ingezet op meertaligheid en expressief voorlezen in een leuke setting. Ouders met diverse roots stonden klaar om in hun thuistaal voor te lezen. De school kiest voor een internationaal gekend boek dat in vele talen beschikbaar is. Er werd voorgelezen uit een hoofdstuk uit 'De Kleine Prins' van Antoine de Saint-Exupéry in het Arabisch, Koerdisch, Engels, Nederlands, Italiaans, Roemeens en Turks. In sommige klassen werd er zelfs in het Latijn voorgelezen. Ook anderstalige ouders kunnen op deze manier meedoen en voelen zich erkend en gewaardeerd.

Ook na de Grote Voorleesdag zet het Lucernacollege in op (voor)lezen door middel van workshops expressief voorlezen. Zo leren de leerlingen uit het secundair onderwijs hoe ze boeiend kunnen voorlezen voor de kinderen van het basisonderwijs. Er volgt ook nog een projectdag rond welzijn met enkele voorleessessies. Klaslokalen worden gezellig gemaakt met zetels, sfeerverlichting, verklede vertellers, ... Op een tafel komen allerlei voorwerpen die de sfeer van het boek weergeven. De school slaagt erin om jongeren van het secundair onderwijs warm te maken om voor te lezen door de setting aantrekkelijk te maken. Ze koppelen bijvoorbeeld muzische vorming aan het voorlezen. De voorleesdag is geen éénmalige actie. Het hele jaar rond worden er taal- en (voor)lees activiteiten georganiseerd: workshops voor leraren en leerlingen rond expressief voorlezen, schrijfcursussen ...

THUISTAALBIBLIOTHEEK

GOED PRAKTIJKVOORBEELD

Basisschool Heilig Graf Nijverheidstraat in Turnhout wil graag een thuistaalbibliotheek uitbouwen, met daarin een diverse collectie anderstalige kinder- en prentenboeken. De school doet daarom een oproep bij alle ouders om anderstalige boeken te verzamelen tijdens de vakantie: op een vakantiereis naar het buitenland, bij bezoek op familie in een ander land, enz. De school komt tussen in de kosten voor de aankoop van de boeken. Ouders geven op voorhand een seintje zodat er afspraken gemaakt kunnen worden over de prijzen en de aankoop.

Dit initiatief past binnen de vernieuwde visie van de school waarin men sterk de nadruk wil leggen op taal, thuistaal en identiteit van ieder kind. De school beschouwt thuistaal en cultuur als een sterkte en ouderbetrokkenheid is hier ook een belangrijk onderdeel van.

**Breng het mooiste kinder- of
prentenboek uit je vakantieland mee!**

**Op reis naar het buitenland?
Op vakantie over de
(taal)grens? Op bezoek bij je
familie in een ander land?
Bouw dan deze zomer mee
aan de boekencollectie van
onze school!**

**Voor een diverse collectie
van onze bib zijn we op zoek
naar anderstalige kinder- en
prentenboeken.**

**Kom jij tijdens je vakantie
een kinder- of prentenboek
in een andere taal tegen?
Aarzel niet en koop het op
onze kosten!**

**Meer info?
Vraag het aan onze
leerkrachten en de directie!
magali.joret@heilig-graf.be**

De school zet in op vernieuwing en wil het contact tussen school en ouders versterken. De school staat open voor de context en referentiekaders van verschillende culturen en talen. Men wil de identiteit en taal van elk kind en van elke ouder een plaats geven. Ook de ouderraad is betrokken in dit project en staat achter de nieuwe visie van de school. Men wil ook in de ouderraad ouders met een andere taal, cultuur, achtergrond... betrekken. Om dit initiatief goed te laten verlopen is het belangrijk om in te zetten om een diverse communicatie, duidelijke afspraken over een maximum kostprijs en terugbetaling en een toonmoment voor alle ouders en leerlingen.

INZETTEN OP TAAL EN OUDERBETROKKENHEID

GOED PRAKTIJKVOORBEELD

In de vrije basisschool Sint-Alena Dilbeek, een school met een meerderheid van leerlingen met een andere thuistaal, zet het schoolteam samen met de ouderraad sterk in op vier pijlers :

1. Welbevinden

Om het welbevinden van de leerlingen te vergroten is er elke middag een praatstoel. Daar wordt geluisterd naar de kinderen die zich niet goed voelen. Ook leerkrachten worden ondersteund om zich thuis te voelen op school. Het zorgteam is het aanspreekpunt voor ouders, ze zijn zichtbaar. Communicatie is heel belangrijk: de school gaat heel snel in communicatie over welbevinden, al van in de onthaalklas.

2. Taalstimulering

St. Alena gebruikt een nieuwe taalmethode die heel interactief is. Ze organiseren veel lees-stimulerende activiteiten. Elke maandag is er een leesmomentje en er is een leesplek ingericht op zolder. De leesplek op zolder wordt elke middag opengehouden door ouders. Ook gaan de oudere kinderen van het 6° leerjaar voorlezen voor de kleuters, op de leeszolder.

Bij het tandemlezen, begeleiden de kinderen van het 5° leerjaar, de kinderen van het 1° leerjaar.

De ouders bezoeken de leesplek en bespreken de voordelen van voorlezen. Er worden ook workshops georganiseerd, bv. geweldloze communicatie, luisteren naar de behoeften en gevoelens van kinderen... Elk jaar wordt er een voorleesweek georganiseerd waar de ouders actief aan deelnemen.

3. Zorgvisie

De zorgvisie is gebaseerd op fundamentele bouwstenen: eigen engagement, krachtige leeromgeving, samenwerken...

Vanuit deze zorgvisie wordt er gewerkt aan taalstimulering. Leerkrachten en zorgleerkrachten hebben training gevolgd om op een andere manier te luisteren naar kinderen.

Het schoolteam gaat hospiteren: leerkrachten gaan kijken bij elkaar, bv. bij leerkrachten die iets nieuw uitproberen. Er is ook een wisselwerking met andere scholen.

4. Ouderbetrokkenheid

De kleinste kleuters mogen in de klas zelf worden afgezet, dit geeft mogelijkheid tot contact met de juf. Voor de start in de instapklas organiseert de school een probeermomentje: de peuters mogen vooraf in de klas een activiteit meedoen met mama en papa. De ouderraad bestaat uit een kerngroep en verschillende werkgroepen (verkeer, ouderbetrokkenheid...), waarvan er minstens één persoon in de ouderraad zit. Om de ouderbetrokkenheid te verhogen werkt de ouderraad met klasverantwoordelijken. Dit zijn ouders die verantwoordelijk zijn voor de communicatie met de ouders. De Werkgroep ouderbetrokkenheid organiseert minstens één actie per jaar op elk niveau georganiseerd. Zo wordt de wereldbeker aangegrepen als laagdrempelig thema om de papa's tegen elkaar te laten voetballen. Er was een heel grote opkomst, de mama's hadden hapjes uit eigen cultuur gemaakt. De ouderraad heeft aandacht voor engagementen van alle ouders (dessertjes maken, tent mee opzetten, wafels verkopen...), zowel ouders met een migratie achtergrond als ouders van autochtone origine.

DE LEESBOOMHUT

GOED PRAKTIJKVOORBEELD

De ouderwerking van de Bernadetteschool in Zottegem, een school voor buitengewoon onderwijs, heeft een volledig lokaal ingericht als leeskamer in de vorm van een boom. De Bernadetteschool is een school voor buitengewoon onderwijs die basisaanbod en type 9 aanbiedt.

De school zet sterk in op lezen. De sterk geëngageerde ouderwerking kwam samen met de directie op het idee om in de school een volledig lokaal in te richten als leeshoek-bibliotheek. Met hulp van een paar zeer 'hout-handige' ouders werd een lokaal omgetoverd tot een leesboomhut waarbij de takken schappen voor de boeken zijn. Ook werden er knusse kussens, een poef en stoelen voorzien zodat de leerlingen comfortabel en rustig een boek kunnen kiezen en lezen. Op die manier wordt ook zichtbaar dat lezen een belangrijk thema is voor de school.

ouders lezen voor in OKAN

GOED PRAKTIJKVOORBEELD

De onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) van het VTI in Aalst organiseerde een voorleesdag voor de leerlingen. Er werd een oproep gedaan naar de ouders om te komen voorlezen.

In de onthaalklas worden anderstalige nieuwkomers tussen 12 en 18 jaar voorbereid op het regulier onderwijs. De leerlingen krijgen er een intensieve cursus Nederlands om de schoolse instructietaal onder de knie te krijgen in één jaar. De leerlingen leren ook hoe te functioneren in de maatschappij.

In de OKAN-klassen van het VTI Aalst wordt het hele jaar door rond lezen gewerkt. Eén van de leerkrachten leest elke week voor. Tijdens de Grote Voorleesdag kwamen de ouders voorlezen in de klas van hun kind. Ze lazen in het Nederlands volksverhalen voor uit hun land van oorsprong. De leraren zochten daarvoor verhalen op niveau van de groep. Er kwam heel wat talent aan het licht! Zo was er een papa die de jongeren kon overtuigen van het belang van literatuur voor hun taalontwikkeling. Hij las bijzonder expressief voor, stelde vragen aan de jongeren en ondersteunde zijn verhaal met foto's.

De jongeren reageerden enthousiast en gingen ook zelf aan de slag. Ze vertelden spontaan verhalen uit hun eigen cultuur. Ze kregen ook meer zin om Nederlandstalige boeken te lezen.

**MEER OVER
(VOOR)LEZEN**

5.

De Grote Voorleesdag voor Ouders

De Grote voorleesdag voor (groot)ouders op school is een initiatief van de drie ouderkoepels om (groot)ouders uit te nodigen om op school te komen voorlezen. Scholen die deelnemen ontvangen inspiratiemateriaal en maken kans op een mooi boekenpakket.

Lezen in actie

De VCOV ontwikkelde een inspiratiebundel voor leraren 'Hoe kan je ouders betrekken bij leesactiviteiten?'. Hierin bundelen we onder andere materialen om ouders te betrekken bij het project Lezen in Actie en enkele praktijkvoorbeelden.

Leesfiches

Met 6 inspiratiefiches voor ouders willen we iedereen die graag meer wil (voor)lezen een duwtje in de rug geven. Laat je als ouder inspireren om eens andere boeken te kiezen voor je kind of leer hoe je je puber kan overtuigen om een boek vast te pakken via booktokkers. Verspreid als ouderwerking of schoolteam deze fiches onder je ouders en geef zo het leesvirus door.

Ouders en poëzie

Wie van gedichten houdt, kan thuis aan de slag met onze tips 'wat kunnen ouders thuis doen rond poëzie'

Iedereen Leest

De Schoolbrug

BRONNEN

- Iedereen Leest
- De Schoolbrug
- Onderwijscentrum Gent
- Steunpunt Diversiteit en Leren
- Opgroeien
- PIRLS verdiepend rapport thuistaal

COLOFON

september 2025

Deze brochure is een initiatief van de VCOV, ouderkoepel vrij onderwijs.

VCOV vzw
Berkendreef 7
3220 Holsbeek
016/38 81 00
info@vcov.be
www.vcov.be

Ondernemingsnummer: 0416.682.108
RPR Leuven

